

Bediüzzaman'ın Kur'ân'ı hıfzetmesi

Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat'ında Kur'ân'ı hıfza başladığı şöyle ifade edilir: "Molla Said, günde bir-iki cüz okumak sûretiyle Kur'ân'ı hıfza başladı. Her gün, iki cüz ezber etmekle, Kur'ân'ın mühim bir kısmını hıfzına aldı." 1

Bu satırlarla sözü edilen hâdise, Bediüzzaman Hazretleri'nin küçük yaşlarda yaptığı bir hıfz çalışmasıdır. Günde iki cüz ezberlemek sûretiyle Kur'ân'ın hıfzına başlıyor. Bir süre sonra Kur'ân'ın çok sür'atle okunması bir hürmetsizlik olmasın diye ara veriyor. O zamanlar devam etseydi otuz cüzü on beş günde hıfzına alacağı anlaşılıyor. Bediüzzaman'ın Kur'ân'ı yavaş da olsa daha sonra bir defa okumakla hıfz edecek bir zekâ ve hıfz gücüne sahip olduğu da bir hakikattir. Zaten kardeşi Molla Abdülmecid de Kur'ân'ı hıfza devam ettiğine dair hatıra defterine şu kaydı tutar: "Kur'ân-ı Kerim'i on beş gün zarfında hıfzetti." 2 Bu bilgiyi Şeyh Muhammed el-Küfrevî Hazretleri'nin torunlarından Muhammed Vahdeddin Küfrevî de 'Hadislerin İşaretiyle Son Mehdî Bediüzzaman Said Nursî' isimli kitabında teyid ediyor. "Üstad Bitlis Valisi'nin kendisine tahsis ettiği odada kırk kadar metin kitaplarına ek olarak elli kadar metin kitabını da Van'da hafızasına alır. Kardeşi Abdülmecid anlatıyor: Üstad Kur'ân-ı Kerim'i 15 günde hıfzetti." 3 Bu bilgilere ek olarak aynı eserde "Dokuz yaşına kadar Kur'ân'ı hatmetmiş." 4 ifadesine yer verilir. Bediüzzaman Hazretleri Sözler kitabı Yirmi Dördüncü Söz'de "Kur'ân-ı Hakîm'in üç yüz bin altı yüz yirmi harfi olduğunu" 5 ifade eder. Kur'ân-ı Hakîm'in yekûn harf sayısını dahi hıfzına alıp nakleden bir müceddidin Kur'ân'ı hıfzına almadığı düşünülemez.

Bu kaynak ve kayıtlardan da anlaşıldığına göre Bediüzzaman Hazretleri çok küçük yaşlarda Kur'ân-ı Kerim'i hıfzına almıştır. Bütün ömrünü Kur'ân'a adayan ve vakfeden böyle zeki ve hıfzı kuvvetli bir zatın Kur'ân'ın tamamını hıfzetmesi gayet makuldür. Gelen izahlar da konumuzu tasdik etmektedir. Şöyle ki "Evet, o zât daha hal-i sabavette iken ve hiç tahsil yapmadan, zevâhiri kurtarmak üzere üç aylık bir tahsil müddeti içinde ulûm-u evvelîn ve âhirîne ve ledünniyat ve hakaik-ı eşyaya ve esrar-ı kâinata ve hikmet-i İlâhiyeye vâris kılınmıştır ki, şimdiye kadar böyle mazhariyet-i ulyâya kimse nail olmamıştır.

Bu harika-i ilmiyenin eşi asla mesbuk(ondan evvel geçmiş) değildir. Hiç şüphe edilemez ki, tercüman-ı Nur, bu haliyle baştan başa iffet-i mücesseme ve şecaat-i harika ve istiğna-yı mutlak teşkil eden harikulâde metanet-i ahlâkiyesi ile bizzat bir mu'cize-i fitrattır ve tecessüm etmiş bir inayettir ve bir mevhibe-i mutlakadır." 6

Bununla beraber hocaları, âlimler, medrese talebeleri ve küçük yaşlardan beri onu yakinen tanıyan akraba ve ahalinin de tasdik ve teyidiyle son derece kuvvetli bir hafızaya sahip olan ve doksan cilt kitabı ezberine alan bir zatın Kur'ân'ı hıfzetmediğini düşünmek mümkün değildir. Zira, unutmama nedir bilmeyen Bediüzzaman, seksen iki yıllık bereketli ömrünü, Kur'ân'a ve onun hakikatlerine vakfetmiştir. Bütün gayesi Kur'ân'ın sönmez ve söndürülemez olduğunu âleme ilân ve ispat etmek olmuştur. Eserlerinin te'lifi zamanında yanında Kur'ân'dan başka bir kitap bulundurmamıştır. Kur'ân'ın hurufatı üzerine müstakil "Rumuzat-ı Semaniye" isimli bir de kitap te'lif etmiştir. Huruf-u hecaiye'nin 7

adedlerinden ve tevafuklarından bahsederek bu meş'um zamanda Kur'ân'ın bir temel taşı olan hurufuna hücum edildiği için; Rumuzat-ı Semaniye Risalesinin sebep-i te'lifi, Kur'ân'ın tercümesini Kur'ân yerinde camilerde okutmak olan dehşetli suikastına karşı bir nevi mukabeledir. Bundan başka mahzen-i mu'cizat ve mu'cize-i kübrâ-yı Ahmediye (asm) olan Kur'ân-ı Hakîm-i Mu'cizü'l-Beyanın hadsiz vücuh-u i'câzından (mu'cize cihetlerinden) kırka yakın vücuh-u i'câziyeyi Yirmi Beşinci Söz'de beyan ve ispat etmiştir.

Hocası, Bediüzzaman'ın hızını imtihan ediyor:

Bediüzzaman'ın Hocası Molla Fethullah, Molla Said'in zekâsını harika bulduktan sonra hızını imtihan eder ve "Pekâla, zekâda harikasınız. Fakat hızınız nasıldır? Makamat-ı Harîriye'den 8 birkaç satırını iki defa okumakla hıfzedebilir misiniz?" diyerek kitabı uzatır. Molla Said alarak, bir yaprağını bir defa okumakla hızetti ve okudu. Molla Fethullah, "Zekâ ile hızın ifrat derecede bir kimsede tecemmuu nâdirdir" diyerek hayrette kaldı. Bediüzzamân orada iken, Cem'ü'l-Cevâmi' kitabını, günde bir-iki saat iştigal etmek üzere bir haftada hızetti. Bunun üzerine Molla Fethullah şu kelâmı söyleyerek kitabın üzerine yazdı: "Cem'ü'l-Cevâmi' kitabının tamamını bir Cuma'da hızında cem etmiştir." 9

Ayrıca Bediüzzaman "Ulûm-u müsbete denilen bütün fenleri tetebbuu başlayarak pek kısa bir zamanda tarih, coğrafya, riyaziyyat, jeoloji, fizik, kimya, astronomi, felsefe gibi ilimlerin esaslarını elde etmiştir. Bu ilimleri bir hocadan ders alarak değil, yalnız kendi mütalâası sayesinde hakkıyla anlamıştır." 10 Bediüzzaman "Ben, bütün müsbet ilimlerle, asr-ı hazır fen ve felsefesiyle meşgul oldum. Bu hususta en derin meseleleri hallettim. Hattâ bu hususta da bazı eserler telif eyledim" 11 demiştir.

Bediüzzamân'ın bu derece zekâ ve hızının altında elbette önemli noktalar vardır.

Çünkü "Dâd-ı Hak râ kabiliyet şart nîst" 12 "Allah vergisi için kabiliyet şart değildir" veya "Allah'ın lütuf ve ihsan ettiğinde kabiliyet aranmaz" kâidesince, Cenâb-ı Hak merhametkârâne, kudretini Bediüzzamân hakkında böyle göstermiş. "Allah onu bir gecede ıslah eder." 13 hadisinin de bu noktaya işaret ettiği kanâatindeyiz. Bu cihet güneş gibi aşikâr bir hakîkattir.

Dipnotlar:

- 1- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 75.
- 2- Hatıra Defteri, Abdülmecid, s. 11.
- 3- Hadislerin İşaretiyle Son Mehdî Bediüzzaman Said Nursî, İttihad Yayınları, 2011 Baskısı, s. 78.
- 4- Hadislerin İşaretiyle Son Mehdî Bediüzzaman Said Nursî, İttihad Yayınları, 2011. Baskısı, s. 73.
- 5- Sözler, 2013, s. 556.
- 6- Şuâlar, 2013, s. 1045.
- 7- Alfabe sırasına göre dizili harfleri; kelimelerdeki harflere ayrıca ses katan elif, vav, ye harfleri.
- 8- Muhammed Kasım ibni Ali ibni Muhammed İbni Osman El-Hariri El-Basri, El-Harami, Makamat-ı Harîriye, bu zatın eseridir. Herkesin anlaması ve okuması mümkün olmayan bir kitaptır. Molla Fetullah Bediüzzaman'ın hızını bu kitaptan imtihan etmiştir.
- 9- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 62.
- 10- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 77.
- 11- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 960.
- 12- Mektubat, 2013, s. 537.
- 13- İbn Mace, Fiten, 34.